

การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาบุคลากร ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
แบบบูรณาการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม

Action Research for Personnel Development on Integrated
Learning activities at Tha Uthen Non-Formal Education
and Informal Education Center, Nakhon Phanom Province

ผู้วิจัย นายพิชิต บุปศิริ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์

(2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพไหล

Researcher : Mr. Pichit Bupasiri;

Thesis Advisors : (1) Asst. Prof. Dr. Watana Suwannatrai (2) Asst. Prof. Dr. Tawatchi Pailai

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม 2) หาแนวทางพัฒนาบุคลากร ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม และ 3) ติดตามผลการพัฒนาบุคลากร ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม ใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ดำเนินการ 2 วงรอบ แต่ละวงรอบ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติการ การสังเกตการณ์ และการสะท้อนกลับ กลุ่มเป้าหมายของการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย 13 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล 34 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบบันทึกการประชุม แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบประเมิน และแบบสอบถาม การวิเคราะห์ ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละความก้าวหน้า การตรวจสอบ ข้อมูลเชิงคุณภาพผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหา จัดหมวดหมู่ของเนื้อหา และนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม พบว่า 1) สภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการของบุคลากร ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม ด้านผู้เรียน อยู่ในเกณฑ์พอใช้ ด้านครู อยู่ในเกณฑ์ปรับปรุง ซึ่งไม่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษากำหนด พฤติกรรมก่อนได้รับการพัฒนาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการอยู่ในระดับน้อย 2) ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ คือ บุคลากรขาดความรู้ ทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการที่หลากหลาย ขาดเทคนิคในการใช้สื่อวัตกรรมการเรียนการสอน

2. แนวทางการพัฒนาบุคลากร ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม พบว่า วงรอบที่ 1 ใช้แนวทางพัฒนา 2 แนวทาง ประกอบด้วย 1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ และ 2) การนิเทศภายใน วงรอบที่ 2 ใช้แนวทางพัฒนา การนิเทศแบบให้ คำชี้แนะ (Coaching)

3. การติดตามผลการดำเนินงานพัฒนาบุคลากร ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม พบว่า 1) บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ การดำเนินการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ 2) บุคลากรสามารถ จัดกิจกรรมการเรียน การสอนแบบบูรณาการได้อย่างมีหลากหลาย มีเทคนิคในการใช้สื่อนวัตกรรมมากขึ้น 3) พฤติกรรมของบุคลากรใน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการหลังได้รับการพัฒนา อยู่ในระดับดีมาก สูงกว่าก่อนได้รับการพัฒนา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.23 และมีค่าร้อยละความก้าวหน้าเท่ากับ 88.84

ABSTRACT

This research aims to: 1) study the problem. The integrated learning activities, 2) to develop guidelines. The organization of learning activities, integrated, and 3) monitoring and evaluation of staff development. The learning activities integrated. The research process (Action Research) conducted two cycles, each cycle consisting of four phases: planning and execution. Observation and reflection. Goal of this research is. The researcher and co-researchers were among 13 contributors, including 34 in the running. Conference Record of interview, observation and questionnaire, data analysis, quantitative statistics, percentage, mean, standard deviation and percentage progress. The qualitative data were content analyzed. Classification of the content and presentation of data, descriptive analysis.

The results showed that :

1. Conditions and problems of integrated learning activities that: 1) the state of the learning activities, the integration of personnel, some of the teachers, the students remained in the update. Which is not in accordance with the certification standards and the quality of education. Behavior have been developed in the learning activities integrated at a low level, 2) the organization of learning activities are integrated. Lack of knowledge. Skills in organizing learning activities integrated variety. Lack of technical innovation in the use of instructional media.

2. Approach to personal development. The learning activities were integrated with the development of the first round consists of two approaches: 1) a workshop, and 2) Supervision in the 2nd round development approach. Supervision and guidance (Coaching). Three, Monitoring and evaluation of the development. The activities integrated learning that 1) personnel with the knowledge and understanding to plan learning activities, integrated, 2) people can. Teaching and learning activities are integrated with various Technical innovation in the media more and more.3) the behavior of the staff in the learning activities have been integrated into the development. Is very satisfactory. Above have been developed. A mean of 2.23 and a value equal to 88.84 percent progress.

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 หมวด 4 ได้กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคน มีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และการบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังนี้คือ ในการจัดการเรียนการสอนนั้นจะต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การประยุกต์ความรู้มาใช้จัดการเรียนการสอน โดยให้ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรที่มุ่งจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองอุดมการณ์การจัดการศึกษาตลอดชีวิต และการสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ตามปรัชญา “คิดเป็น” เพื่อสร้างคุณภาพชีวิตและสังคม มีการบูรณาการอย่างสมดุลระหว่างปัญญาธรรม ศิลปธรรม และวัฒนธรรม มุ่งสร้างพื้นฐานการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และพัฒนาความสามารถเพื่อการทำงานที่มีคุณภาพ

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าอุเทน เป็นสถานศึกษาในการบริหารราชการส่วนกลาง อยู่ในความควบคุมดูแลของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครพนม จัดการศึกษาสำหรับประชาชนทั่วไป และผู้พลาดโอกาสทางการศึกษา ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ในปีการศึกษา 2554 มีบุคลากรทั้งหมด 18 คน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย 1 คน ครู 1 คน ครูอาสา จำนวน 3 คน ครูสำนักงานส่งเสริม

การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล จำนวน 11 คน บรรณารักษ์ จำนวน 1 คน และพนักงานธุรการ 1 คน จากผลการดำเนินการจัดการศึกษาและการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น รอบ 2 ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา สรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิเคราะห์ได้ดังนี้ ผลการประเมินโดยภาพรวมทั้ง 5 มาตรฐาน อยู่ในระดับดี ถ้าพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มาตรฐานที่ 1 ปรัชญา วัตถุประสงค์ กลยุทธ์และแผนการจัดการศึกษา ผลการประเมินอยู่ในระดับดี มาตรฐานที่ 2 การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการประเมินอยู่ในระดับพอใช้ มาตรฐานที่ 3 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและทักษะชีวิต ผลการประเมินอยู่ในระดับดี มาตรฐานที่ 4 การบริหารจัดการ ผลการประเมินอยู่ในระดับดี มาตรฐานที่ 5 การประกันคุณภาพภายใน ผลการประเมินอยู่ในระดับดี ผลการจัดการศึกษาในปีการศึกษา 2554 ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าอุเทน และจากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น รอบ 2 ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา พบปัญหาด้านครูผู้สอน ในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของการประเมินคุณภาพการศึกษา จึงต้องแก้ไขปัญหามาตรฐานการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย จัดความซับซ้อนของเนื้อหาต่างๆ ในหลักสูตร และมีความเหมาะสมมากสำหรับศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าอุเทน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสนใจในลักษณะองค์รวม อีกทั้งผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้และมีความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัว และทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงที่หลากหลาย สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ (ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าอุเทน, 2554, หน้า 1) ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ และมีความสนใจที่จะพัฒนา

บุคลากรให้มีความเข้าใจและความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยบุคลากรได้รับการพัฒนาด้านความรู้ ความเข้าใจในแผนการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. เพื่อหาแนวทางพัฒนาบุคลากร ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม

3. เพื่อติดตามการพัฒนาบุคลากร ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม

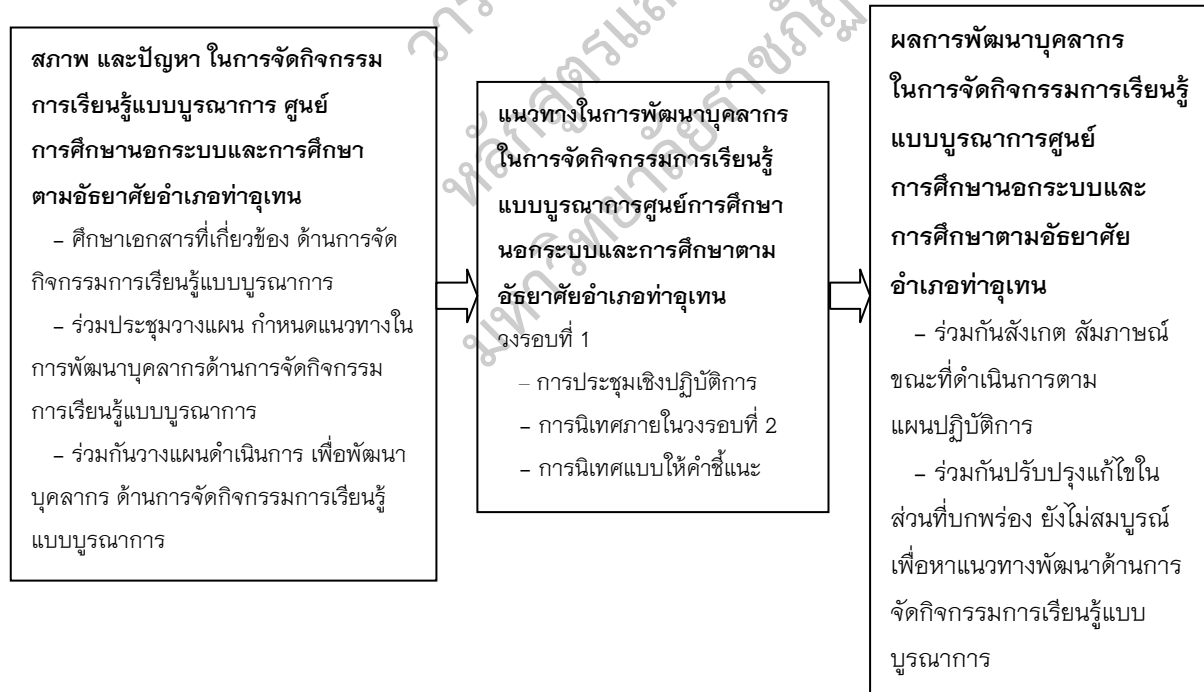
ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยตั้งความมุ่งหมายของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการของบุคลากรศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม

กรอบแนวคิดของการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม ดังแสดงในภาพประกอบ

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย แบ่งเป็น

1.1 กลุ่มเป้าหมายของการวิจัย แบ่งเป็น

1.1.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 14 คน ประกอบด้วย

1) ผู้วิจัย คือ ครูสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม จำนวน 1 คน

2) ผู้ร่วมวิจัย คือ ครูอาสาสมัครประจำตำบล จำนวน 3 คน และครูสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม จำนวน 10 คน

1.1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 34 คน ประกอบด้วย

1) ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม จำนวน 1 คน

2) ครูชำนาญการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม จำนวน 1 คน

3) วิทยากร ในการอบรมเชิงปฏิบัติการ “การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ” จำนวน 2 คน

4) นักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าอุเทน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 30 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง จากตัวแทนนักศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 15 คน มัธยมศึกษาตอนปลาย 15 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้กำหนดไว้ 5 ประเภท คือ

2.1 แบบบันทึกการประชุม

2.2 แบบสังเกต

2.3 แบบสัมภาษณ์ ได้แก่

2.3.1 แบบสัมภาษณ์การศึกษาเอกสาร

2.3.2 แบบสัมภาษณ์บุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.3.3 แบบสัมภาษณ์นักศึกษา

2.3.4 แบบสัมภาษณ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ

2.3.5 แบบสัมภาษณ์กรณีศึกษาใน

2.4 แบบประเมิน ได้แก่

2.4.1 แบบประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ

2.5 แบบสอบถามพฤติกรรมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การสอบถาม เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 14 คน

2. การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยและกลุ่มผู้นิเทศร่วมกัน สัมภาษณ์ ก่อนการพัฒนา และหลังพัฒนา

3. การสังเกต ผู้วิจัยและกลุ่มผู้นิเทศร่วมกัน สังเกตระหว่างการพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการตามแนวทาง และกิจกรรมของการพัฒนา

4. บันทึกการประชุม

5. การบันทึกแบบกิจกรรม

6. แบบประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. จำแนกข้อมูลจากการสังเกต การสัมภาษณ์ และการประเมินเป็นหมวดหมู่ หรือเป็นกลุ่มๆ เพื่อให้ง่ายต่อการวิเคราะห์ แล้วทำการวิเคราะห์โดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ในการบรรยายผลสะท้อนกลับจากการพัฒนาบุคลากร โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์ และการประเมินในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ แสดงกระบวนการพัฒนา ความเปลี่ยนแปลง

และผลลัพธ์ของกระบวนการวิจัยตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการ จนกระทั่งเสร็จสิ้นกระบวนการวิจัย เพื่อให้เห็นองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการวิจัยครั้งนี้

2. นำข้อมูลจากแบบประเมินและแบบสอบถามมาให้คะแนนตามเกณฑ์

3. หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นจากแบบประเมินและแบบสอบถาม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติพื้นฐานโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป คือ สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ร้อยละ ความก้าวหน้า

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพและปัญหา ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการของบุคลากร ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม จากการวิเคราะห์สภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการร่วมกันของผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยเห็นว่า สถานศึกษายังมีจุดที่ต้องพัฒนาปรับปรุงดังนี้ ด้านผู้เรียน สถานศึกษาควรจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการสภาพและปัญหาความต้องการ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีสาระการเรียนรู้หลากหลายมีความยืดหยุ่นและมีการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปพัฒนาผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การบูรณาการความรู้ต่างๆ เข้าด้วยกันเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้กับผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์และอภิปรายการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เชื่อมโยงประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนเข้ากับชีวิตจริง ผู้เรียนได้มีโอกาสประเมินตนเองและเพื่อน ใช้เทคนิคการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนค้นพบและสร้างความรู้ด้วยตนเอง ใช้เทคนิคและวิธีการที่หลากหลายกระตุ้นความคิดจินตนาการ และการแสดงออกในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้เรียน ส่งเสริมให้

ผู้เรียนได้ค้นพบกระบวนการหรือวิธีการเรียนรู้ของตน เปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้ใช้แหล่งค้นคว้าต่างๆ อย่างหลากหลาย

2. แนวทางการพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ซึ่งประกอบด้วย

2.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ ในการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้มีหัวข้อในการประชุม 2 เรื่อง ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ และความรู้เกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ซึ่งผู้ร่วมวิจัยได้รับการฝึกปฏิบัติจริง มีการอภิปรายซักถาม มีการแสดงความคิดเห็นร่วมกับวิทยากร ฝึกปฏิบัติการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยใช้แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ของการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม นำไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้และปฏิบัติได้จริง กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้

จากการพัฒนาบุคลากร ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ พบว่า การประชุมเชิงปฏิบัติการเป็นแนวทางที่มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของผู้ร่วมวิจัยเป็นอย่างมาก เนื้อหาสาระที่ใช้ในการประชุมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้เข้าใจง่าย และตรงตามกรอบแนวคิดของการพัฒนา แนวทางที่ดำเนินการระหว่างการประชุมเชิงปฏิบัติการทุกคนได้ฝึกปฏิบัติ วิทยากรเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ เชี่ยวชาญพิเศษในเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งผลให้ผู้ร่วมวิจัยเกิดความรู้ ความสามารถและเกิดทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้เรียนรู้เทคนิคใหม่ๆ จากวิทยากร

2.2 การนิเทศภายใน

2.2.1 การสัมภาษณ์บุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการพบว่าผู้ร่วมวิจัยทุกคน พบว่าผู้ร่วมวิจัยได้รับการนิเทศต่อเนื่องทุกชั้นตอน ทำให้ได้รับการฝึกฝนในทักษะและขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยังไม่มีความมั่นใจและรู้สึกติดขัดอยู่ มาปรับปรุงแก้ไขให้เกิดความชำนาญและสร้างความคุ้นเคยกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ สามารถวางแผนการสอนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้

ได้ดีสมบูรณ์ขึ้น มีทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข สนุกสนาน และมีความกระตือรือร้นในการใฝ่รู้ใฝ่เรียน

2.2.2 การสัมภาษณ์นักศึกษา พบว่า จากการที่ผู้ร่วมวิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการอย่างต่อเนื่องทำให้นักศึกษาส่วนมากมีความพอใจและชอบการสอนแบบนี้ เพราะมีสื่อการสอนหลากหลาย นักศึกษาสามารถนำไปใช้ได้ มีเกมให้เล่น ทำให้มีนักศึกษาที่มีความสนุกสนาน ไม่น่าเบื่อ

2.2.3 การประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ พบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยนำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าอุเทน มาศึกษาแล้วคิดสังเคราะห์ วิเคราะห์เพื่อหาวิธีการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการความรู้ เชื่อมโยงเนื้อหาสาระต่างๆ เข้าด้วยกันแล้วนำสู่การปฏิบัติถ่ายทอดให้กับผู้เรียน

3. ผลการพัฒนาบุคลากร ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ประสบผลสำเร็จบรรลุตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยครูจำนวน 14 คน สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายขึ้น ส่วนการสังเกตพฤติกรรมของครูพบว่าครูมีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี มีความตั้งใจ และมีความสนใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการอย่างจริงจัง สำหรับการปรับปรุงแก้ไขส่วนที่มีข้อบกพร่องนั้น พบว่าการดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าอุเทน ครั้งนี้ ควรมีการจัดอบรมการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อต่อยอดความรู้ของบุคลากร จะทำให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการมากขึ้น เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนตลอดจนส่งเสริมให้ตนเองมีความก้าวหน้าทางด้านวิชาชีพต่อไป

สรุปโดยภาพรวมพบว่า การพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม ใช้แนวทางการพัฒนา 2 แนวทาง คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน ผู้ร่วมวิจัยทั้ง 14 คน เห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เกิดความรู้ ความเข้าใจ และเกิดทักษะและเทคนิคที่หลากหลาย สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ต่างๆ ให้ผู้เรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผล

จากการดำเนินงานวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม มีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่ายที่ทำให้การวิจัยดำเนินการไปด้วยดี มีการพัฒนาบุคลากร ซึ่งเป็นผู้ร่วมวิจัย ซึ่งนำผลมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพ และปัญหา ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ พบว่า มีสภาพและปัญหาอยู่ในระดับมาก และยังมีจุดที่ต้องพัฒนาปรับปรุงด้านบุคลากรในเรื่องความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การบูรณาการความรู้ต่างๆ เข้าด้วยกัน เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้กับผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ของ พรทิพย์ วงศ์ภูธร (2547, หน้า 128-130) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ โรงเรียนเชียงยืนวิทยา อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม พบว่าก่อนการพัฒนาครูไม่สามารถโยงทฤษฎี หลักการ ที่ได้เรียนมาไปสู่การปฏิบัติได้ และครูหนึ่งคนสอนตั้งแต่สองวิชาขึ้นไปในระดับหนึ่ง โดยมีกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า จำนวน 5 คน ใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา คือ การประชุมให้ความรู้ การศึกษาเอกสาร การอบรมปฏิบัติการ ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ และสามารถนำไปจัดการเรียนการสอนได้ และสอดคล้องกับงานวิจัย ของ บุญส่ง จำปาบรรพ (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุดรธานี

พบว่า การพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุดรธานี โดยการใช้กลยุทธ์การประชุมปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน และการนิเทศภายใน ทำให้ครูในสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถที่จะปรับปรุงแก้ไขเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเดิม เคยสอนแบบบรรยาย ยึดคู่มือครูและเนื้อหาเป็นหลักมาเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ที่เน้นการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดการเชื่อมโยงมากกว่า การเรียนรู้ที่เกิดจากเนื้อหาใดเนื้อหาหนึ่ง โดยจัดการพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของ Hill ได้ศึกษาเปรียบเทียบ ผลการสอนหลักสูตรวิชาวิทยาศาสตร์และวิชาคณิตศาสตร์ ที่จัดการสอนแบบบูรณาการกับการสอนแยกหลักสูตรวิชา วิทยาศาสตร์และวิชาคณิตศาสตร์ที่จะเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนเกรด 6 ในโรงเรียนเขตเมืองมลรัฐเท็กซัส ผล การศึกษาพบว่า (1) นักเรียนที่เรียนหลักสูตรวิชาวิทยาศาสตร์ และวิชาคณิตศาสตร์แบบบูรณาการ มีความงอกงามและ คล่องแคล่วในทักษะวิชาคณิตศาสตร์เพิ่มเติมมากขึ้น (2) นักเรียนที่เรียนหลักสูตรวิชาวิทยาศาสตร์และวิชา คณิตศาสตร์ และมีทักษะทางวิชาคณิตศาสตร์มากกว่า นักเรียนที่เรียนหลักสูตรปกติ

2. แนวทางการพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบบูรณาการศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม

2.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ การวิจัยครั้งนี้พบว่าการประชุมเชิงปฏิบัติการเป็นแนวทางที่มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของผู้ร่วมวิจัยมาก การประชุมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ทำให้ผู้ร่วมวิจัยเกิดความ เข้าใจง่ายและตรงตามกรอบแนวคิดของการพัฒนา กิจกรรม ที่ดำเนินการระหว่างการประชุมเชิงปฏิบัติการทุกคนได้ฝึก ปฏิบัติ วิทยากรเป็นผู้ที่มีความสามารถในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบบูรณาการเป็นอย่างมาก ส่งผลให้ครูผู้ร่วม วิจัยเกิดความรู้ ความเข้าใจและเกิดทักษะในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบบูรณาการ

2.2 การนิเทศภายใน เป็นแนวทางการพัฒนาที่ดี และมีประโยชน์ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ร่วมวิจัยเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการนิเทศ แบบให้คำชี้แนะ ในวาระรอบที่ 2 เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าว เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมวิจัยและผู้นิเทศได้ช่วยเหลือซึ่งกันและ กันในเรื่องที่มีปัญหา โดยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การอภิปรายหาข้อสรุปร่วมกัน โดยกลุ่มผู้นิเทศชี้แนะเป็น รายบุคคลส่งผลให้ผู้ร่วมวิจัยเข้าใจการจัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบบูรณาการมากยิ่งขึ้น

3. ผลการพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบบูรณาการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม พบว่า ผู้วิจัยทั้ง 14 คน เกิดความรู้ ความเข้าใจ และมีความ เข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบบูรณาการ สามารถที่จะนำความรู้ที่ได้รับ การพัฒนาในครั้งนี้ไปเผยแพร่ให้ความรู้ให้กับผู้ที่สนใจใน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ผลจากการ พัฒนาบุคลากรในครั้งนี้ ยังส่งผลให้ผู้ร่วมวิจัยเกิดความ มุ่งมั่นและตั้งใจจริงที่จะนำความรู้ที่ได้รับในการพัฒนาครั้ง นี้ไปพัฒนาตนเองตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาที่เน้น ให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมอย่างหลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ซึ่งจะส่งผลให้การจัดการเรียนการสอน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์กับผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรมีการจัดฝึกอบรมให้มีบุคลากร แกนนำ ที่เป็นทีมงานในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ บูรณาการ เพื่อที่จะได้ให้คำปรึกษาและเป็นผู้นำในการลง มือปฏิบัติ

1.2 ผู้บริหารควรสนับสนุนและส่งเสริมบุคลากร ในด้านต่างๆ เช่น สื่อการเรียนการสอน ที่หลากหลาย ตลอดจน จัดให้มีระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ให้เป็นแหล่ง เรียนรู้และสืบค้นข้อมูลใหม่ๆ เพื่อนำมาพัฒนาการจัด กิจกรรมการเรียนรู้

1.3 การนิเทศภายใน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ครูผู้สอนพัฒนาตนเองในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลายและมีคุณภาพ

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการนำรูปแบบของการวิจัยเชิงปฏิบัติการนำไปวิจัยและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาทางด้านอื่นๆ ต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาริวิจัย โดยการนำรูปแบบการพัฒนานวัตกรรมที่หลากหลายมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.3 ควรมีการศึกษากระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของบุคลากร เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกมากขึ้น ควรมีกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการอย่างโรที่ทำให้ประสบความสำเร็จ เพื่อที่จะได้เป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับครูท่านอื่นๆ ที่สนใจ ได้นำมาปรับใช้กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของตนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2545*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- _____. (2551). *พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551*. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- วลัย พาณิษย์. (2547). *การสอนด้วยวิธีสตอรี่ไลน์*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). *ตามเจตนารมณ์ กระทรวงศึกษาธิการ “2549 ปี แห่งการปฏิรูปการเรียนการสอน” แนวทางการบริหารหลักสูตรและการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551*. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2551). *คนยุคใหม่ ปี 2551 : ปฏิรูปงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย*. กรุงเทพฯ: รังสีการพิมพ์.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2552). *หลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____. (2553). *คู่มือการดำเนินงานหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551*. กรุงเทพฯ: ไทยพับบลิค เอ็ดดูเคชั่น จำกัด.
- องอาจ นัยพัฒน์. (2551). *การออกแบบการวิจัย : วิธีการเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และผสมผสานวิธีการ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.